

Liefdesbrieven aan het veen

LAAGVEENSYMPIOSIUM

nieuw leven in het veen

Laagveen – imagoprobleem?

‘Laagveen is een pakket op elkaar gepakte, onverteerde planten.’ – *Geologie van Nederland*

Communiceren over laagveen

Hoe gaat het daarmee?!

Vertellen over laagveen

Opdracht

Communiceren over laagveen

Lastig:

- Moeilijke materie: de natuurlijke processen, terminologie
- Veel componenten: natuur, cultuurhistorie, landschap, klimaat (CO2), bodemdaling
- Niet zo 'aaibaar': soorten en landschap

Gevaar: een te technisch verhaal

Communiceren over laagveen

grasland
pplaggen
koolstofvastlegging
Veenmosrietlanden flora legakkers
petgaten verveende
fauna als verzuurd
krabbenscheer ribben omleggen
verjongen Galigaanmoeras schraal
van
ontgonnen
uitgebaggerd watergangen trilvenen
rietland turf verlanding successiestadia
trekgaten kraggenlandschap
Kranswieren geëutrofeerd
biodiversiteit
verveningsgeschiedenis
Veenmosrietland

Pakkende communicatie

- Gaat via het gevoel ...
- Bevlogenheid
- Zintuiglijkheid
- Verhalend
- Rechtsreeks betrekken
- Concreet, en helder (taal)
- Wenkend perspectief - ‘winnend verhaal’

Concreet en zintuiglijk

Engbertsdijksvenen

“In de afgelopen eeuw zijn veel plant- en diersoorten in Nederland verdwenen. Om de bijzondere natuur die er nog is te beschermen en versterken, werkt de Europese Unie aan een samenhangend netwerk van natuurgebieden: Natura 2000.

Engbertsdijksvenen, in de gemeente Twenterand, is één van de Natura 2000-gebieden. Het bestaat uit actieve hoogvenen, afgewisseld met stukken heide en gagelstruweel. In heel West-Europa is er vrijwel geen actief hoogveen meer. Alle reden om er hier heel zuinig op te zijn! “

Engbertsdijksvenen

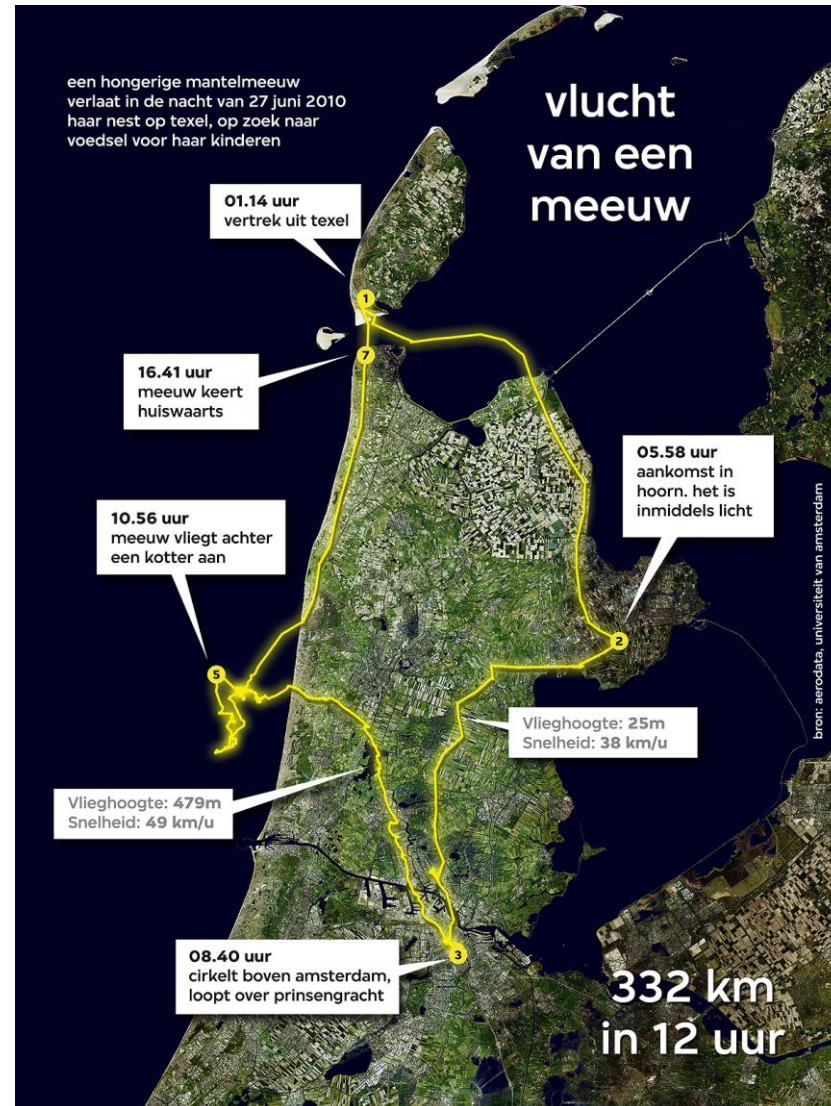
“Wel eens in een geurig gagelbosje gezeten? Wel eens gestampt op zompig veen, zodat je de bodem ziet golven en voelt trillen? Of genoten van de heide die in de late zomer prachtig paars kleurt? In Engbertsdijksvenen waan je je in het landschap van tweehonderd jaar geleden. Zo moeten grote delen van oostelijk Nederland er uit hebben gezien. Als je hier loopt, kun je je voorstellen hoe onherbergzaam het moet zijn geweest, maar toch ook woest mooi. Hoe lastig het was om van A naar B te komen, en hoe stil het was zonder geluiden van verkeer en bedrijvigheid.

Topnatuur

Hoe anders is het leven en het landschap nu. Reden genoeg om de kleine restantjes te koesteren van hoe het vroeger was. Daarom zijn Engbertsdijksvenen aangewezen als Europese topnatuur onder de naam Natura 2000. “

Verhalend

Rechtstreeks

Alweer een bijdrage over hoogvenen zullen jullie denken, wat is daar nu speciaal aan? Het is er nat, koud, er zitten muggen en steekvliegen en je kunt er bovendien in wegzakken. Wie houdt zich daar nou mee bezig?

Meer mensen in Nederland dan je denkt. Behalve in Leiden, vindt aan alle Universiteiten waar je Biologie kunt studeren onderzoek aan hoogveen plaats.

KennisLink - over hoogveen:

Andere termen

Veenmoerassen zijn typische Nederlandse 'wetlands'. Natte landschappen die niet gevormd zijn door wind, water of ijs, maar (als enige!) door planten. Nergens in Nederland is de bodem zo slap, nergens voelen bijzondere soorten als de veenmol en de grote vuurvlinder zich zo thuis.

(website Staatsbosbeheer)

Winnend verhaal

Valkuil !

Ander perspectief op het veen

- Belevend – zintuiglijk
- Perspectief van soorten
- Verhalend perspectief
- Perspectief van het verborgene

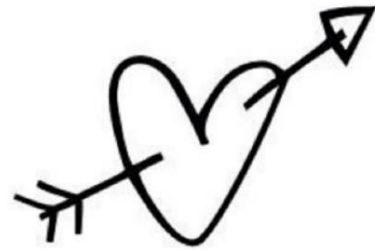

Oefening – schrijven over veen

1. Kies een specifiek laagveengebied
2. Kies twee perspectieven uit
3. Schrijf twee korte tekstjes over het gebied vanuit deze perspectieven

Liefdesbrieven aan het veen

LAAGVEENSYMPIOSIUM

nieuw leven in het veen

